

Neyi Göremiyoruz?-10

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz'in bize intikal eden hadis-i şerifleri hayatın içinden ve onun günlüğünden, pratikten seçilmiş sözler-bilgilerden oluşmaktadır.

Bir kitabın muhtevasında olduğu gibi masa başında yazılmış sözler değildir. Bu yüzden hadis-i şerifleri kavrayıp hayatımıza yansıtabildiğimizde Müslümanlığı daha kolay yaşar ve daha güzel sonuçlar elde ederiz.

İki hadis-i şerifi Resûlullah aleyhisselamdan nakledeceğiz. Hem ashab-ı kiramın Peygamber aleyhisselamla İslam'ı; hayatın içinde, camiyle evi, evle sokağı birleştirmiş olarak nasıl yaşadıklarını göreceğiz hem de insanî ilişkileri dikkate alan Peygamber aleyhisselamı tanıyacağız. Ama özellikle hadis-i şeriflerden göremediklerimiz yüzünden istifademiz az oluyor diye çok şey görmeye çalışarak bu okumayı yapacağız.

Birinci hadis-i şerif, Ahmed bin Hanbel'in Müsned'inde 4340 numaralı tatlı bir hatıradan oluşuyor. Dikkatlice okuyup notlar tutacağız. Bu kadarıyla da yetinmeyip bu hadisten kesinlikle, 'Muhammedun Resûlullah' diye iman etmiş kimseler olarak evimize-karakterimize ve hayatımızın diğer bölümlerine aktarımlar yapacağız. Aksi takdirde oturup hadis okumanın bir anlamı olmaz.

Zirr ibni Hubeyş isimli zat naklediyor, o da Abdullah ibni Mesud'dan duymuş: "Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, Ebu Bekir ile Ömer'in arasında, mescitte oturuyordu. O esnada da Abdullah ibni Mesud namaz kılıyordu ve Nisa suresini okumaktaydı. Yüzüncü ayetine kadar geldi. İbni Mesud, namazda ayaktaiken dua etmeye başladı.

Peygamber aleyhisselam buyurdu ki: 'İste ve al, iste ve al.' Ardından da şöyle buyurdu: 'Kim Kur'an'ı indirildiği gibi taptaze okumak istiyorsa onu Abdullah ibni Mesud gibi okusun.'

Ertesi sabah Ebu Bekir, bu durumu müjdelemek için İbni Mesud'un yanına gitti. Ona, 'dün gece ne dua ediyordun?' diye sordu. O da şöyle dua ettiğini söyledi: 'Allah'ım, senden dönüşü olmayan iman, tükenmeyen nimetler, huld cennetlerinin en üstlerinde Muhammed ile beraberlik isterim.'

Sonra da Ömer, aynı müjdeyi verme amacıyla gelmek istedi. Ona 'Ebu Bekir seni geçti' dediler. O da dedi ki: Allah, Ebu Bekir'e rahmet etsin. Ne zaman iyi bir işte onunla yarışacak olsam o beni muhakkak geçmiştir."

Bir akşam vakti, insanların evine çekildiği saatlerde Abdullah İbni Mesud, Resûlullah aleyhisselam ile Ebu Bekir ve Ömer radiyallahu anhumanın da mescitte olduğundan habersiz olarak namaz kılıyor. İbni Mesud, namazda okuduğu zammı sureye ara vermiş ve dua etmeye başlamış. Resûlullah Efendimiz ona, iste ki verilsin sana, buyuruyor. Yani duasına âmin diyor.

Bu sahne Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin, İbni Mesud'un okuyuşunu beğendiğini ifade eden cümle ile bitiyor: "Kim Kur'an'ı indirildiği gibi taptaze okumak istiyorsa onu Abdullah ibni Mesud gibi okusun."

Sabah oluyor ve Ebu Bekir hemen İbni Mesud'a koşuyor. Ona duasının Peygamber aleyhisselamdan aferin aldığını haber verecek. Ancak ne dua ettiğini de öğrenmek istiyor ve imreniyor. Biraz sonra Ömer geliyor, Ebu Bekir'in ondan önce gelip haber verdiğini öğrenince hayranlığını dillendiriyor.

Bize bu müthiş hatırayı bırakan Peygamber aleyhisselam ve dört sahabisinden Allah razı olsun.

- 1- Bir yatsı sonrası Medine'sinden kesit getirdi önümüze bu hadis: Bir sahabi mescitte Rabbiyle baş başa namaz kılıyor. On sayfa kadar Kur'an okumuş ancak hızını alamamış, namazda ellerini kaldırmış ve dua ediyor. Aynı mescidin bir başka köşesinde Resûlullah, Ebu Bekir ve Ömer var. Onlar da yatsıdan sonra evlerine gitmemişler, gece muhabbeti yapıyorlar. İbni Mesud'un okuyuşu, muhabbetlerini bölmüş.

Demek ki Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, akşamları oturup muhabbet ediyormuş mescitte. Yatsıdan sonrayı bu şekilde değerlendirdiği de oluyormuş.

- 2- Bir sahabi güzel bir iş yapıyor; diğer iki sahabi onu müjdelemeyi kendilerine görev görüyorlar çünkü Resûlullah o yapılan işi beğendi ve mümin, mümini mutlu edince sevap kazanır. Birbirlerinin mutluluğunun ortağı ve birinin mutluluğundan kendi mutluluğu kadar mutlu olan sahabe toplumunu gösteriyor bize bu hadis-i şerif. Camiden çıkarken yapılan göstermelik bir jest-mimik değil bu.

- 3- Abdullah ibni Mesud, ilk yedi Müslüman'dan biridir. Medine'de o namazı kılincaya kadar kim bilir kaç defa yolculuğa çıktılar ve sabahladılar Efendimiz aleyhisselamla. Ölünce tabutunun başında 'şefa'at ya Resûlallah' denenlerden değil, Resûlullah'ın mübarek eline el vermiş, nefesini ensesinde sürekli hissetmişlerden biri.

Ama herkes evine gittikten sonra Rabbiyle mescitte baş başa kalıyor, imanla ölmenin duasını yapıyor. Bu kadarla da yetinmiyor, Muhammed aleyhisselamın gideceği cennette onunla beraber olmak istiyor.

Belli ki İbni Mesud o akşam değişik bir dünyadaydı. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem de bunu hissetti, 'iste ve al' diye duasına âmin dedi.

Namazda rahatlamak, kaybettiğimiz bir özelliktir.

Biz ise burada tutup 'namazda dua etmenin caiz olup olmadığı' gibi noktalara takılırız. İbni Mesud cennetini alıp gitti dünyadan, bize de böyle konuları tartışmak kaldı. Namazda cep telefonumuz çalar, caiz olur; İbni Mesud'un duası ise 'caiz değil'dir... İşte bu takıntılar İbni Mesud'la aramıza fersah fersah mesafeler koydu.

İbni Mesud nafile namaz kılıyordu ve nafilelerde de dua etmek vardır.

- 4- İbni Mesud tek başına bir Kur'an medresesiymiş. Çünkü Efendimiz aleyhisselam okuyuşunu çok beğendi.

Kur'an'ı Peygamber Efendimiz'e Cebrail aleyhisselam getirmişti ve ilk olarak sevgili Peygamber'imiz duydu o sözleri. Ve İbni Mesud için de o tazelikte okuduğunu söylüyor Kur'an'ı. Bu bir garantidir.

İbni Mesud'un şahsını sevdiğimiz gibi Kur'an okuyanlar ve okutanlar da kendilerine böyle bir övgüyü hedef seçmelidirler. Hafızın 'güzel okuduğu' bize göre bir ifade olur; 'taptaze ve indirildiği gibi' okumak ise Peygamber'imizin ifadesidir. Kur'an'ı makama-ses düzenine göre-mikrofon hizasıyla okumak değil, indirildiği gibi taptaze okumak diye bir hedef var.

Peygamber aleyhisselamın ümmetiysek, onun şeriatı ve sünnetiyle yaşamak istiyorsak indirildiği gibi taptaze okuyanlardan dinleyeceğiz Kur'an'ı –dekorlu okuyan artistlerden değil. Velez dinlediğimiz hafızın sesi güzel olmasın.

- 5- Ebu Bekir ve Ömer radiyallahu anhumanın işleri yok, bir müminin mutluluğunu paylaşmaya gidiyorlar. Demek ki Ebu Bekir olmak böyle bir şey.

İbni Mesud, hakkında söylenenleri duymasa bunun bir sakıncası yoktu. Ama Ebu Bekir radiyallahu anhu İbni Mesud'un mutluluğu mutlu edeceği için böyle hareket ediyor sahabi. Sadece düğünlere ve cenazelere katılan toplum için de bu hadisten çıkaracak dersler vardır; İslam'ı, Resûlullah'ın sünnetini yaşamak istiyorsa. Bu, yalnızca iş yeri açana hayırlı olsun demek değildir.

On beş yaşındaki bir çocuğu camiye giderken gördük sözgelimi. Bu her çocuğun yaptığı bir şey değil. Öyleyse hemen annesine-babasına gidip tebrik edebilirsek Ebu Bekirleşme yoluna girdik demektir.

Bir mümin kardeşimizin çocuğu hafız olduğunda, hacdan dönmüş gibi tebrikini yapabilirsek Ebu Bekirleşiyoruz demektir.

- 6- Duanın gücüne bakınız. Bakınız dua neler yapabiliyor.

- 7- Demek ki Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, İbni Mesud'un duasının kabul olduğunu anladı ve dedi ki: "İste ve al."

Demek ki Resûlullah aleyhisselam, önündeki olayların sonuçlarını izleyebiliyordu, Allah izlettiği zaman.

- 8- İbni Mesud radiyallahu anhu, Peygamber aleyhisselamın gireceği cennette ve yanında olmayı diliyor. Bu bize şunu öğretir: Mümin kimse cenneti bile değil, cennetin en üstününü istemelidir. Mümin, âl-i himmet insandır.

İbni Mesud çok büyük şeyler istedi ve büyük büyük alıp gitti.

- 9- Kur'an okuyuşu övüldüğüne göre İbni Mesud'un, Efendimiz aleyhisselam kimi güzel okurken görseydi övecekti. Öyleyse mümin Kur'an'ı güzel okumalıdır ki Peygamber'inin gözü ve duası onda olsun.

- 10- Mümin, mümin insanı iki şeyden dolayı övebilir: Daha iyisini yapsın ve başkaları ona imrenip onlar da aynısını yapsınlar diye.

Bizim kültürümüzde kendi işinin reklâmını yapmak yoktur, birini şımartmanın olmadığı gibi. Ama güzel işleri övmek vardır.

- 11- O günkü mescidin ne işe yaradığını görebiliriz. Turistlerin uğradığı yerlerde açık ama turist yoksa namazdan önce açılıp sonrasında hemen kapanan camilerden değilmiş o mescit.

- 12- Ömer radiyallahu anhu, Ebu Bekir radiyallahu anhu sürekli geçmeye çalıştığını ama bir türlü geçemediğini itiraf ediyor. Müminler arasında böylesi bir yarış emreden zaten Allah'tır. Bu yarışta küsmek ve darılmak yok, takdir etmek var.**

- 13- Bu mübarek sahabinin Allah'tan istediği ilk şey, imanda sebatı. Demek ki ilk istenen bu olmalıdır. Çünkü imandan büyük herhangi bir nimetten söz etmek mümkün değil.

Bütün müminler olarak bu hatıradan özel hayatımıza pay çıkarabildiğimiz kadar yaklaşabiliriz Resûlullah'a. "Vay be, ne mübarek adamlar..." dediğimiz gün kaybederiz. Çünkü o zaman bu hatırayı nostaljik bir değer olarak görmüşüz demektir. Hâlbuki hadis-i şerifler bizim örnek almamız içindir. Şu on üç maddeden hiç olmazsa bir tanesini prensip edinebilmeliyiz.

İkinci hadis-i şerifi de kim Müslümansa onun için okuyacağız. Gençler için iki, muallimler için üç, siyasetçiler için dört, vakıf işleriyle uğraşanlar için beş, hoca olanlar için altı defa okumak lazım.

Buharî’de 4328, Müslim’de 2497 numarayla rivayet edilen hadisi Ebu Musa el-Eşarî radiyallahu anh anlatıyor:

“Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Taif seferinden dönerken Mekke ile Medine arasındaki Cirane mevkiine giriyordu. Ben de yanında idim ve Bilal de beraberindeydi. Bu sırada bir bedevî, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem yaklaşarak dedi ki: ‘Bana verdiğin sözü hâlâ yerine getirmeyecek misin?’ Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ona şöyle dedi: ‘Yakında sana müjdem var.’ Bedevî dedi ki: ‘Sen bana bu sözü çok söyledin.’

Bunun üzerine Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem öfkeleni ve Ebu Musa ile Bilal’e dönerek, ‘bu bedevî verdiğim müjdeyi reddetti, onu siz kabul edin’ buyurdu. Onlar da ‘kabul ettik’ dediler. Daha sonra Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, içi su dolu bir kap istedi. Bu kap içinde ellerini ve yüzünü yıkadı, ağzındaki sudan da bu suyun içine biraz püskürttü.

Ardından da Ebu Musa ve Bilal’e, ‘bu sudan içiniz, yüzünüze-göğsünüze akıtınız ve sevininiz’ buyurdu. Onlar da su kabını alıp emredileni yaptılar. Bu sırada Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in hanımı Ümmü Seleme perde arkasından, ‘şu sudan annenize de ikram edin’ diye seslendi. Onlar da sudan kalan bir bölümü ona verdiler.”

Resûlullah aleyhisselam ordusuyla Taif seferinden dönüyor. Dağlı adam demek olan bir bedevî yaşıyor Efendimiz aleyhisselama. Belli ki önceden aldığı bir sözü hatırlatarak yardımını istemiş. Efendimiz aleyhisselamın da yanında verecek bir şeyi olmayınca ‘merak etme, vereceğim’ anlamında, “Yakında sana müjdem var” buyurmuş.

Adam zift gibi bir cümleyle cevap vermiş: “Sen bu sözü çok kullandın bana.” Kime diyor? Dernek başkanına mı? Taif seferinden dönen Resûlullah’a! Dikkat ediniz, bunu söyleyen kişi bir kâfir değil, Müslüman ve üstelik sahabi.

Bu sözden öfkelenen Resûlullah aleyhisselam, söylediği “müjdem olsun” sözü havada kalmasın diye Ebu Musa ve Bilal’e, bari siz kabul edin müjdemo, buyurmuş ve onlar da kabul etmişler –neden bahsettiğini bilmedikleri hâlde. Çünkü gerçek dostlar başkadır.

Hepimiz hayatlarımıza bu hadis-i şeriften dersler çıkarmak zorundayız.

- 1- Hadisteki, medeniyet görmemiş ve dağlı, nerde ne konuşulacağını bilmeyen bedevîye bir sahabi olarak bakıyoruz; kabahati onunla Allah arasındadır.

Hucurat suresindeki “kafaları çalışmaz onların” ayeti bu bedevîler içindir; ama Tevbe suresinin 100. ayeti de bu bedevî adamları anlatır: رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا “Allah onlardan memnun, onlar Allah’tan memnundur. Altından ırmaklar akan cennetler onlar içindir ve orada ebedî kalacaklar.”

Hataları bizi ilgilendirmez; sonunda Allah’ı kazanmışlardır. Kaba sabalıklarıyla gelip Müslüman olan bedevîler, sonrasında muma dönmüş ve erimişler, elleriyle binlerce insan İslam’ı tanımıştır. Hepsı bu kabalıklarına tahammül eden Resûlullah sayesinde olmuştur.

İşte vakıfların girişine asılması gereken parola budur.

Eğer Resûlullah aleyhisselatu vesselam, ‘Vay edepsizler!’ deyip meclisinden uzak tutsaydı bu kimseleri, sonunda yüz yirmi bin kişiye hutbe okuyamayacaktı.

Çocuklarımız da ‘bedevî’ veya ‘terörist’ olabilir; tahammülü bilmiyorsan bu hadisi okumamışsın demektir.

2- Başta sahabe topluluğu olmak üzere İslam toplumu budur. İçinde Ebu Bekir ile bu bedevî adamın aynı anda bulunduğu ve aynı camide namaz kıldığı toplumun adıdır İslam.

O cümleyi insan hanımına kazara söylese ne olur ya da toplumumuzda bir çocuk, babasına böyle bir şey söylese, “sen hep palavra atıyorsun baba!” dese neler olur acaba. ‘Medenî’ toplumumuz bunu kaldırır mı?

Bu adamı sindiriyor Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem. Çünkü ümmetimiz insanlardan oluşuyor ve insanlar da böyle; kendisiyle bile barışamayacak kadar geçimsizi de melekleri bile kışkandıracak kadar sıcakkanlısı da var. Hayalî bir toplum değildir İslam toplumu ve bir buçuk milyarın içinde teröristinin dahi olması bu bakımdan normaldir. Toplum böylesini cezalandırır; ayrı mesele ama hayalci olmanın gereği yok.

Böylesi karma kimliklerden oluşan bir toplumsa İslam toplumu, biz nasıl olur da bir yurt açıp seçme imtihanlar yaptık diye ‘evliya gibi’ öğrenciler okuttuğumuzun hayalini kurabiliriz. Nasıl olur da öğrencilerin hocalarına sürekli ‘tabii efendim’ demelerini bekleriz.

İslam, yetişmiş ve olgunlaşmış insanların değil insanların olgunlaştırılıp yetiştirildiği dinin adıdır. İnsanlar olgunlaşmak için İslam’a girerler ve İslam eğitim dinidir. Zaten olgunlaşmış olsaydılar melekler olurlardı.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah’a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.